

Ukusno izrađene fotografije povećavaju čitavoj knjizi vrijednost. I ako izdana povodom jubileja, ona prelazi okvir prigodne publikacije i ostaje trajan dokumenat jedne značajne slave bugarskog naroda, na koju on s punim pravom može biti ponosan pred cijelim svijetom.

A. Ž.

Lisbet Burger: U četiri oka, iz dnevnika jedne primalje, prevela prof. J. Srijemčić, izdala naklada »Fides«, Senj 1940., 8°, str. 129, cijena dinara 16.—

O sadržaju se knjige može reći, da je takove vrijednosti koja za moralni odgoj, pouku i jačanje kršćanske svijesti kod žena i roditelja napose, označuje visoki stupanj onoga što se u predmetu može dati. Dobronamjerna čitatelja ne će smetati teološki izvodi jedne primalje o učincima sakramenta ženidbe i »oženjenom djevičanstvu« (str. 121) jer će stotinu drugih uputa i opomena što ih autorica u knjizi niže, biti čitateljicama od daleko jačeg i djelotvornijeg učinka nego mnoga propovijed u crkvi ili u društvu. Forma izvoda zadovoljava jednako kao i prijevod gđe prof. J. Srijemčić.

Primjećujem: ne valja »trinaestero« (str. 39) nego: trinajstero; ne valja »za njeg nisam« (str. 44) nego: za nj nisam; ne »po kojima se odgajalo« (str. 47) nego: su odgajali; izmiješano je nisam i nijesam. Sve to i po koja tiskarska pogreška malo smeta, jer je stil prijevoda inače vrlo dobar, pa će naše žene i sestre čitati knjigu bez ikakvih poteškoća, a što je glavno s velikim duševnim osjećanjem i unutarnjim zadovoljstvom.

A. Ž.

**Collectanea Franciscana Slavica. Acta congressuum professorum co-
plectentia. Volumen II: Acta Secundi Congressus.** Cracoviae 25—29 Aug.
1937. Šibenik in Jugoslavia ex typographia Kačić 1940. XIX—337 pag.

U lijepoj vanjskoj opremi izašao je početkom lanjske godine drugi svezak ove Marijinsko-bogoslovne zbirke. U glavnom se autori pojedinih referata i rasprava služe latinskim jezikom; a može se dobro razumjeti, da je i mjesto sastanka (Krakov) pridonijelo, te se neke rasprave napisane na poljskom jeziku. Uopće su svi članci vrijedni, da se i našoj lajičkoj inteligenciji na kojem modernom jeziku podrobno protumače. Među drugim učenim profesorima zastupani su i hrvatski pisci u veoma časnom broju.

Poslije uvoda (V—XIX) nižu se u prvom dijelu tri temeljite rasprave Dr. K. Balića o principima Marijanske bogoslovijske, Dr. T. Harapina o božanskom materinstvu Bl. Djevice Marije i Dr. P. Grabića o Gospinu posredovanju svih milosti. Iza dvostrukog referata Kapucina Haczówa i Dr. Wasilkowskog O. F. M. o istoj nauci po sv. Bernardinu i po Ocu Wegrzynovichu slijedi češka rasprava o historijskom razvitku tjelesnog uznesenja Marijina na nebo od Mgra B. Domagala O. F. M. Preko nekih manjih člančića Dr. Tominca Slovenca (Immaculata in arte), Dr. Lepačeka (o historijskom razvitku štovanja Gospina kod Čeha i Slovaka) i Msgra Paulusa O. Fr. M. (o Bernadinskoj marijiskoj literaturi) utire nam se put do drugog dijela, koji se više obazire na znanstveni i praktički rad podmlatka franjevačkog u disertacijama bo-

goslovne i filozofijske sekcije. Mostarski bogoslovi pod upravom Dr. Silića raspravljaju o nauci Sv. Bonaventure, što se tiče moralne kauzalnosti svetih sakramenata. Iz Visokoga O. Misilo poređuje neke hrvatsko-srpske obrede sa staro-rimskim i grčkim običajima. Dovodi se »kućna krsna slava« u vezu sa slavom kućnog zaštitnika; i drugi se božićni običaji raznih, osobito slavenskih naroda, spominju i tumače, često uz pomoć magijsku. Vidi (str. 268...), što se sve pripisuje zrnima od oraha, lješnjaka, bobova... Prema Ovidiju (Fasti V 435) i grašak se uoči Božića stere i prikazuje za ispokoj duša mrtvih. Badnjak kao hrastov panj već je bio poznat starim Rimljanima i Grcima. Zingerle u posebnoj knjizi ističe još i sada praznovjerne običaje tirolskoga seoskog pučanstva...

U filozofskoj sekciji franjevačkog lavovskog zavoda Dr. Hipolit Legowicz raspravlja o posebnom znanstvenom značaju franjevačke filozofije i prilagođivanju filozofijskih priručnika kao i o modernoj zadaći i svrsi filozofijskih studija.

Dva druga Oca Franjevca u sekciji gimnazijskoj rade o vrijednosti humanističkih studija i o njihovu promicanju u serafskim zavodima.

Zalimo, što ne možemo podrobnije zaviriti u sadržaj pojedinih temeljitih članaka, što ih je svojom prisutnošću počastio agilni i veleučeni generalni Ministar franjevačkog reda, mnogo poštovani O. Bello. Knezbiskup Sapieha rado je primio pokroviteljstvo ovog sastanka, koji i njezgovoj prijestolnici služi na diku.

O načinu raspravljanja na kongresu valja istaknuti, da se nije samo pljeskalo i dobrohotno saslušalo, što je koji profesor predavao, nego je tu bilo i oštih diskusija, kako to sam Dr. Balić napose uz neke primjere spominje u posebnom poglavlju uvoda. Sami se Oci Franjevci i neki Oci Dominikanci nijesu zadovoljili tezom, da je Marija tobože više nego congrua causa svih naših milosti. Konačno je ostalo kod prokušane tvrdnje, koju je već Papa Pijo X. ovako izrazio: »Quidquid Christus Dominus nobis de condigno meruit, hoc Maria nobis de congruo meruit et precibus suis acquisivit.«

Svoju glavnu tezu »Potuit Deus et decuit eum; ergo fecit« dobro je Dr. Balić prema Skotu i modernim autorima utvrdio. Pozivajući se na Isusovca Terriena i na Dominikanca Hugona, veli on s njima u knjizi: »Majka Božja i Majka naša«: »Trebalo da Bl. Djevici pripišemo sve savršenosti, za koje se vidi, da pristaju njezinu dostojanstvu Majke Božje, ako se ipak ne kose niti protive Mariji kao stvorenju i Mariji kao ženi, niti staležu njezinu, niti nauci Crkvenoj niti riječi Božjoj« (str. 27).

Velika će biti zasluga svakoga i osobito franjevačkog bogoslova, ako se po mogućnosti potruđi, da ove zdrave nauke svete katoličke Crkve što više popularizira, onako od prilike, kako ih je sv. Alfonzo Liguori, naučitelj crkveni, i običnim kršćanima pristupačnim učinio u svojoj zlatnoj knjižici »Slave Marijine«. Sv. Bonaventura, isto tako veliki naučitelj crkveni, lijepo u tom poslu prednjači. Zbirka je ovih predavanja vrijedna našeg proučavanja i tople preporuke.